

Városi jogú nagyközség

Mit jelent? — Tanácsülés Mórahalmon

Mórahalom nagyközség tanácsa tegnap, pénteken tartotta idei utolsó ülését. A testület megvitatta és elfogadta a vb két tanácsülés közötti tevékenységéről, a szakigazgatási szerv munkájáról szóló beszámolót. A tanács megállapította a jövő évi költségvetési és fejlesztési terv előirányzatait, jóváhagyta az 1984. évi munkaprogramját.

Mint a többi településen, Mórahalmon is azt tűzték ki célul, hogy a költségvetési pénzekből biztosítsák a lakosság alapellátását, az intézmények zavartalan működését. Egyes területeken szerény mértékű fejlesztésre nyílik lehetőség. A költségvetés összegét 19,2 millió forintban állapította meg a tanács, míg a fejlesztési alap előirányzata 10,4 millió forint. Ez utóbbi összegből a már megkezdett beruházásokat szeretnék befejezni. Így bővítik a bölcsődét, folytatják a vásártér építését és a telekialakítással a magáneros lakásépítés feltételeit javítják. A becslések szerint jövőre 40–50 családi ház épül önerőből. A kommunális fejlesztéseknél nagy figyelmet fordítanak a szennyvízelvezető csatornahálózatra és a gázhálózat további bővítésére, kiépítésére.

A járáskor megszűnésével Mórahalom státusa is megváltozik. **Murányi György** tanácselnök bejelentette, hogy január 1-től Mórahalom városi jogú nagyközség, körzetközpont lesz. A közigazgatási átszervezés miatt a testület személyi kérdésekben is döntött és január 1-től a három új osztály élére vezetőket nevezett ki. Az általános igazgatási osztály vezetője **dr. Pakai Andrásné dr. Papp Mária**, a művelődési, egészségügyi és sportosztály vezetője **Bakos Balázs**, a köznevelési és gazdasági

dási osztály vezetője **Papdi István** lett.

A tanácsülés után **Murányi György** tanácselnököt arról kérdeztem, hogy mit jelent az új minősítés, az elnevezés: Mórahalom városi jogú nagyközség, körzetközpont.

— Mielőtt pontosan megválaszolnám, körülném ezt a közigazgatási fogalmat. Engedje meg, hogy egy rövid kitérőt tegyek, hiszen a történelmi múlt ismerete nélkül az új közigazgatási szerepkör talán nem érthető.

— Honnan kezdjük az idő visszapörgetését?

— 1892-től 1950-ig nagyközségünk Szeged-Alsóközpontra néven ismerték. Még az idős emberek most is azt mondják, Alsóközpontra utazunk. Nagy tanyavilág volt itt a környéken, hiányzott a belterület. 1950-ben az államigazgatás átszervezésével nemcsak az elnevezés, hanem a település szerencsés megváltozott. Jó néhány évet kellett várni, hogy azon a bizonyos ranglétrán, amelyen a parolinokat osztogatták a településeknek, előrébb lépjünk. Mert 1970-ben lett Mórahalom nagyközség.

— Mi jellemzi a mai heteknapokat?

— A lakosság egyharmada a helyi iparban dolgozik. Územe van itt a Paprikafeldolgozó Vállalatnak, a konzervgyárnak, a szegedi ruházati szövetkezetnek. A mórhalmaiak 30 százaléka továbbra is a mezőgazdaságban dolgozik. A helyi munkalehetőségek bővülését bizonyítja, hogy 1970-ben naponta 900-an ingáztak Szegedre, azonban két évvel ezelőtt számuk 500-ra csökkent. Egészségügyi ellátásunk megközelíti a kisvárosi nívót. Többféle szakrendelést kereshetnek a betegek. A reumatológiai

gyógyászatot még a szomszédos Bács megyeiek is látogatják. Kereskedelmi hálózatunk jól kiépült, s ez a képességünk a helyi áfésznek köszönhető. Asotthalom és Zákányszék lakói rendszeresen ide jönnek vásárolni. Ezeket a körülményeket azért kellett elmondani, hiszen elősegítették minőségünket.

— Mely községek tartoznak január 1-től vonzáskörzetükbe?

— Asotthalom, Öttömös, Pusztamér, Rúza, Zákányszék. Közel 20 ezer ember. Hangsúlyozni szeretném, hogy ezek a települések a tanács önállóságukat nem veszítik el. Sőt önállóbbak lesznek, több jogosítványt kapnak, mint eddig volt. A jövő héttől kedve például a gyámügyet, az iparendelvények, kereskedelmi engedélyek kiadását helyben intézik, az üzletek nyitvatartását helyben szabályozzák. Ami a változás, az öt község lakóinak életében, az röviden a következő. Ezentúl nem kell Szegedre utazniuk a járási hivatalba, ha építési engedélyeket, szociálpolitikai ügyeket, igazgatási jellegű hatósági gondokat akarnak elintézni, hanem itt vagyunk mi, a közelben, s ezekkel a dolgokkal mi törődünk. Elsőfokon intézzük a kisajátítást, más területen másodfokon eljárunk szabálysértésben, lakásügyekben, öröklési szerződésben stb.

— A vonzáskörzetbe tartozó öt község lakóinak mit jelent most a „közelebb”?

— Zákányszék Mórahalomhoz hét kilométer, a legtávolabbi helység Pusztamér pedig 30 kilométer. A pusztamérési lakos most már 20 kilométert megspórolhat — amikor Szegedre kellett utaznia 50 kilométert tett meg. Remélhetőleg a közlekedés jól alkalmazkodik majd a közigazgatási változásokhoz, megszűnik a Szeged-centrikusság.

— A szakigazgatási apparátus hogyan készül fel a nagyobb feladatokra?

— A hivatali létszámot hirtelen növelhettük, de sajnos a szegedi járási hivatalból senki nem jött ki ide dolgozni. Azonban más intézményektől hívtunk képzett szakembereket. Három új osztályt alakítottunk ki, nevezetesen: általános igazgatási, művelődési, egészségügyi és sport, valamint köznevelési és gazdasági osztályt. Az áttámasztás nagyon komoly feladatot jelent, érezzük a súlyát, de reméljük sikerült jól felkészülni az új lelkére. Az öt községgel szeretnénk szorosan együttműködni és társulást segíteni egymás településpolitikai, hatósági feladatainak megoldását.

H. M.

Érzékeny világban

Kollégám nemrég jött meg, a szomszédok. Bács megyeiek is látogatják. Kereskedelmi hálózatunk jól kiépült, s ez a képességünk a helyi áfésznek köszönhető. Asotthalom és Zákányszék lakói rendszeresen ide jönnek vásárolni. Ezeket a körülményeket azért kellett elmondani, hiszen elősegítették minőségünket.

Furcsa, milyen tehetetlen tud lenni a természetből elszakadt, civilizálódott ember. Furcsa, milyen érzékeny tud lenni a termelés-fogyasztás körforgására épülő gazdaság. A gazdaság, amely mindannyiunknak otthont, tisztességet és javakat ad. És furcsa, hogy az ember itt, mifelénk, nem is gondol arra, hogy leállhat mosógépe, hűtőszekrénye, hogy nem gyullad ki a villany, hogy adagolva kapja — ha egyáltalán kapja — a benzint autójába.

Késő este, a lámpa békés, aranyárga fényénél írom e sorokat. És sok minden eszembe jut közben. Például Vietnam, a hetvenes évek elején, amikor — egy amerikai tábornok szavaival élve — a kórkoszakba igyekezett visszabombázni az országot az US Air Force. Hogy sikerült-e? Így, szó szerint — aligha. De házak, iskolák, kórházak, erőművek, gyárak lettek porrá. Utak, vasútvonalak tönkelt el a föld színéről, nyüzsgő kikötők lettek élelenné. Megszűnt szinte minden, ami számunkra az életet, a civilizációt jelenti. A vietnamiak mégis tovább éltek. Nem tudom, mi hogyan lennének képesek tovább élni, olyan körülmények között.

A példáért csak a Föld másik felére kell átmenni. Az Egyesült Államokban; ahol egy-egy nagyvárosban katasztrofális következményei lettek egy-egy nyári és néhány órási áramkimaradásnak. Leálltak a liftek, a légkondicionálók. Tüzek gyulladtak, emberek tucatjai haltak meg. A kár minden esetben — sok millió dollár.

Jó, mi félőn vagyunk, ami fejlettségünk mértékét illeti, valahol Vietnam és az Egyesült Államok között. Mi tán könnyebben átvészelnénk áramkimaradásokat, energiakorlátozásokat, és ki tudja, mit még. De nehéz lenne. Nagyon nehéz.

Nemrégiben mutatták be a félelmetes filmet az Egyesült Államokban. A címe:

Másnap. Az atomcsapás másnapja, maga a rettenet. Nem tudom, valaha is láthatjuk-e a filmet. Csak egyet remélek: téma sosem lesz valóság. Mert az: a valóságot aligha élhetnénk túl.

Félelmetesen érzékeny a mi, civilizált világunk. Minél civilizáltabb, minél fejlettebb a gazdaság, minél inkább véd bennünket mesterséges világunk a természet vaknak mondott, de csupán saját törvényei szerint működő és ható erőitől, annál inkább ki vagyunk téve saját erőink, különböző palackokból kiszabadított szellemünk félelmetes hatásainak. Lehet, hogy mi kevésbé élnénk túl egy vietnami méretű bombazáport. Pedig a ma Európában felhalmozott fegyverek messze többre képesek, mint a tíz esztendeje Vietnamban bevetettek.

Túlsgáposan sok pusztító erő halmozódott fel az ember kezében, rakéták, bombák, butaságok és szuper igények képében. Új rakétákat, fokozódó agressziós készséget, új konfliktusokat, éleződő gazdasági-politikai ellentéteket hozott az 1983-as esztendő a világunk. És új gondokat hozott nekünk is. Vajon mit várhatunk az új évtől, 1984-től?

Nem tudom, csak remélem, hogy a rakéták és bombák fölhasználatlanul maradnak fenyegetett világunkban. Mert ezt legalább okkal remélhetem. Hisz alig hihető, hogy az emberiség mégis el szándékozná pusztítani önmagát. Abban viszont mégiscsak nem is igen bízhatok, hogy a világgazdaság bajai oldódna, hogy a kiélezett gazdasági-politikai ellentétek csökkennének. Ehhez merőben más politikai és gazdasági szemléletre lenne szükség. A mai világgazdasági és végülis fesztűlt pénzügyi rendszer megváltoztatására. Olyan rendszerre, amely nem utasít mindenkit, rossz, hosszú távon másokra és magára nézve is, katasztrofális kényszerbályaikra.

Egy új modell aligha érik meg egyhamar. Amit mi, Európa egyik kis, tizmillió népe tehetünk: megpróbálunk alkalmazkodni. Még hozzá jól alkalmazkodni, aktívan és kezdeményezően. És akkor, remélem, ha gazdagabb új évnél nem is lesz, de minden este felgyullad a lámpa lakásunkban, nem olvad ki a hűtőgép, nézhetjük a sokat szidott tévét is, sorban állás és jegy nélkül kapunk benzint, húst és ruhát. Elhittük 1984-ben is megszokott, békés életünket.

És ez is nagy dolog mostanság.

Szávay István

Telefonkötvény – felemelt kamattal

Egy hónap telt el a telefonkötvény-jegyzés meghirdetése óta. Ez idő alatt megismertük a leggyakrabban felmerülő kérdéseket, véleményeket. Ilyenek: a telefonhoz jutás feltételei, az áthelyezés kérése, a fizetés, illetve a bekapcsolás ideje, a szerelés várható költsége. Ezek megvilágítása segítheti a tisztánlátást, a kötvényakció sikerét, az így tervezett fejlesztés megvalósítását.

A Szegedi Postaigazgatóság területén csak kötvényvásárlás alapján kerülhet sor távbeszélő-állomás felszerelésére. Vonatkozik ez új állomásra és meglévő áthelyezésére egyaránt. Ugyanaz az áthelyezés műszaki tartalmát tekintve nem különbözik az új állomás létesítésétől.

A kötvényjegyzés időszaka a meghirdetéstől 1984. január 31-ig tart. Ez az időtartam az igényfelmérések időszaka, mely alatt választ kell kapnunk arra a kérdésre, hogy a lakosság és az itt működő gazdasági szervezetek mennyire igénylik a telefonhálózat fejlesztését.

A jegyzési időszak lezárása után, a jegyzések volumenének és területi megoszlásának alapján, annak függvényében születik döntés a fejlesztésről. Természetesen ugyanis, hogy az így megnyilvánuló igényekkel arányos fejlesztés megvalósítása a cél. De az is természetes, hogy ez nem lehet

bármilyen kis volumen. Minden fejlesztésnél megvan az a szint, mely alatt nem indokolt annak végrehajtása. Ezért, ha a körzetben, valamely városban, vagy községben a jegyzési szám nem éri el ezt a mennyiséget, a fejlesztés ott elmarad, és az 1990-es évek közepéig, sajnos, ez esetben állomás bekapcsolására sem kerülhet sor.

Eredményes jegyzés alapján a lakosoknak 1984. március 1. és április 30. között kell a kötvény értékét befizetni. A bekapcsolásokra — a műszaki lehetőségek megvalósítása után — folyamatosan a jövő év második felétől 1986. december 31-ig kerül sor. A besorolás alapja kizárólag az adott terület hálózati feltétele.

Számitásokat végeztünk, hogy a telefon bekapcsolásakor milyen összegű szerelési költség terheli a lakosokat. Ez várhatóan a lakótelepeken és a nagyobb lakosságsűrűségű területen 200–600 forintot, családi házas beépítés esetén 3000–6000 forintot jelent, melyet az adott területen levő jegyzések száma is befolyásol. A körzeti telefonkötvény kamata 7 százalékos. A „Szegedi Körzeti telefonkötvény” kamatát — tekintettel a tartós takarékbetétek ezen időszakban történt kamat emelésére — a korábban meghirdetett 6-ról 7 százalékra emeljük. Ez a kamatemelés, — mely természetesen vonatkozik a már jegyzet kötvényekre is, — a kötvénytulajdonos számára a tartós betéthez (iszonyitva is) kedvező, pénzügyi szempontból.

Róza István, a Szegedi Postaigazgatóság igazgatója

Változások

a gyámügyek intézésében

A járáskor megszűnésével változik, egyszerűsödik a gyámügyek intézése.

A város környéki (vagy más elnevezéssel vonzáskörzeti) igazgatásra való áttérés során — néhány kivétellel — valamennyi gyámügyet a községekben intézhetünk. Ezek a kivételek az árva gyermek gyámjának és a cselekvésben valamilyen módon korlátozott felnőtt gondnokának kijelölése; az állami gondozásba vétel és annak megszüntetése, valamint az örökbeadás engedélyezése és felbontása. Ilyen ügyekben a jövő évtől a város környéki székhelyek tanácsaihoz kell fordulniuk az állampolgároknak.

A községek hatáskörébe kerül egyebek között az apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermek családjogi állásának rendezése, a családjogi perek indítása;

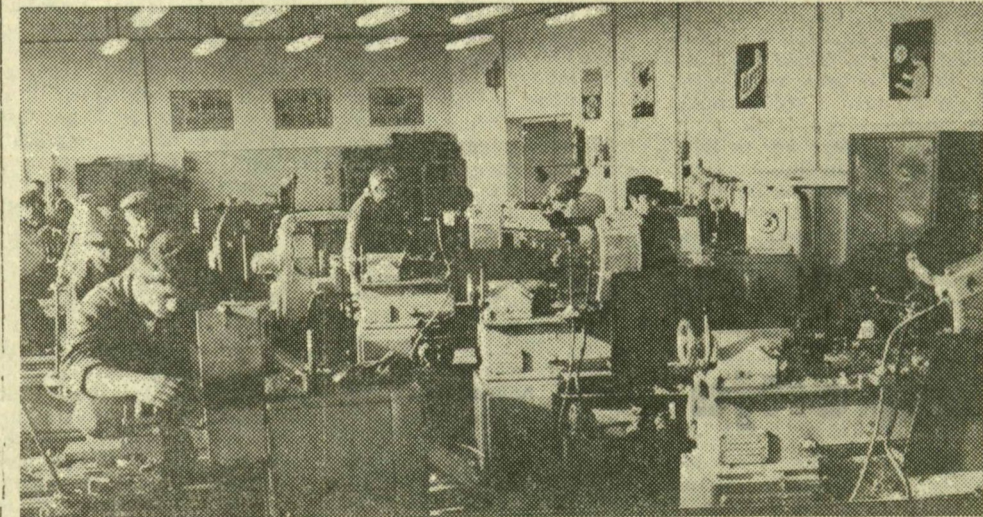
a kiskorúak örökösödési, ajándékozási és pénzügyei, valamint házasságkötésük engedélyezése; a rendszeres nevelési segélykérelem intézése; az ifjúságvédő és óvó intézkedések, a pártfogói felügyelet megszervezése, az elváltak gyermekellátásának szabályozása; a külföldi állampolgárokkal szembeni tartásdíj-megállapítási perek kezdeményezése, s az ilyen ügyekben hozott bírósági ítéletek végrehajtása.

Az újonnan létrejövő városkörnyék-székhelyeknek másodfokú jogkörük is lesz, azaz: ha az állampolgár nem ért egyet a helyi tanácsban hozott döntéssel, a városkörnyék-székhelyekhez fordulhat. Ha elégedetlen a fellebbezési eljárás során született határozattal, akkor panaszt tehet a megyei tanácsnál, ahol a vitatott kérdésben vizsgálatot indítanak és döntenek.

Kitüntetés, kinevezés

Pénteken tegnap Szegeden, a Tisza Fűszért Vállalatnál nyugállományba vonulásuk alkalmából ünnepségen búcsúztatták el **Jankó Imre** igazgatót és **Gombos Jánost**, a vállalat szegedi raktárházának igazgatóját. Az eseményen **dr. Selmeczi Lajosné** belkereskedelmi miniszterhelyettes a **Munka Érdemrend** arany fokozata kitüntetését nyújtotta át **Jankó Imrénak**, s a **Munka Érdemrend** bronz fokozatát **Gombos Jánosnak**.

A miniszterhelyettes ezután átadta kinevezését a Tisza Fűszért Vállalat új igazgatójának, **dr. Benedek Tibornak**.

Somogyi Károlyné felvétele
Korszerű munkaeszközök, gépek segítik a leendő szakmunkások képzését a szegedi 600-as ipari szakmunkásképző intézet tantermeiben. Felvételiünk az új műhelyben készült, az esztorgályostanulókról